

TRADYCJE POLSKO-ALBAŃSKIEJ WSPÓLPRACY W GÓRNICTWIE

O znaczeniu i perspektywach współpracy polsko-albańskiej mówi
w Marek Jeziorski, Ambasador RP w Tiranie w rozmowie z Joanną Pruchnicką
z Centrum Badań i Dozoru Górnictwa Podziemnego Sp. z o.o.

Panie Ambasadorze, otwarcie polskiego przedstawicielstwa w Tiranie to ważny krok w rozwijaniu polsko-albańskiej współpracy, zwłaszcza w dziedzinie górnictwa, przemysłu wydobywczego.

Jestem bardzo zadowolony, że doszło do otwarcia tego przedstawicielstwa i cieszę się, że cały szereg innych firm jest zainteresowanych współpracą z firmą Temida i jest zaangażowanych w funkcjonowanie tego przedstawicielstwa. Chcę powiedzieć, że polsko-albańskie stosunki gospodarcze i ekonomiczne generalnie rozwijają się w ostatnich latach dobrze. Wzrasta wymiana handlowa, w porównaniu do roku 2011 wymiana handlowa się podwoiła. Natomiast możliwości są znacznie większe. Do tej pory mieliśmy w Tiranie tylko dwa przedstawicielstwa firm polskich, oba przedstawicielstwa w dziedzinie technologii informatycznych.

Nowe przedstawicielstwo stawia w dużej mierze na współpracę w obszarze górnictwa.

Cieszę się, że również w dziedzinie górnictwa, przemysłu wydobywczego i energetycznego jesteśmy w tej chwili obecni w Tiranie. Jest to dziedzina, która tradycyjnie odgrywała dużą rolę w kontaktach polsko-albańskich. Albania jest krajem górniczym, posiadającym dużo bogactw naturalnych. Od wielu lat Albania jest dużym producentem rudy chromu, przez lata była jednym z większych producentów rudy chromu na świecie i przemysł ten jest bardzo istotny w gospodarce albańskiej. Wymaga on modernizacji. Oprócz tego Albania wydobywa między innymi żelazo-nikiel, jest również kilka kopalni miedzi. Ponadto Albania jest krajem leżącym na ropie naftowej. Złóża ropy naftowej odkryte przez polskiego profesora Zubera w końcu lat 30. ubiegłego wieku dały początek boomowi naftowemu w tym rejonie. W tej chwili szereg koncernów międzynarodowych jest zaangażowanych w wydobycie ropy naftowej i w poszukiwaniu, sprawdzanie i weryfikację nowych złóż.

Ponadto, na co chcę zwrócić uwagę, Albania będzie w kolejnych latach miejscem dużej inwestycji międzynarodowej, budowy gazociągu transadriatyckiego TAP, który będzie transportował gaz azerski przez Turcję, Grecję, Albanie, pod dnem Adriatyku do Włoch. To jest duża inwestycja, konsorcjum TAP grupuje bardzo duże znane firmy z kilku krajów europejskich i z Azerbejdżanu. To jest inwestycja, która zdecydowanie wpłynie na rozwój gospodarczy tego kraju, jak również na rozwój infrastruktury z tym związanej oraz na modernizację infrastruktury prawnej niezbędnej przy realizacji tak dużej międzynarodowej inwestycji. Przewidywane zakończenie budowy i uruchomienie gazociągu to koniec tej dekady: 2018-2019. Wraz z budową tego gazociągu prawdopodobnie nastąpi proces gazyfikacji kraju. Do tej pory gaz nie jest wykorzystywany w Albanii, ani w celach przemysłowych, ani w gospodarstwach domowych. W związku z tym, myślę, że również w tej dziedzinie jest szansa na wejście i zaangażowanie polskich firm.

Reasumując, przemysł wydobywczy ma duże tradycje w tym kraju, ma tradycje w relacjach polsko-albańskich, wymaga modernizacji, ma perspektywy i chcę podkreślić także, że w związku z procesem integracji europejskiej, Albania będzie na pewno coraz bardziej atrakcyjnym partnerem dla inwestycji zagranicznych, w tym również inwestycji polskich. Proces integracji europejskiej siłą rzeczy będzie wymuszał zmiany we wszystkich tych dziedzinach, które do tego pory być może przez inwestorów zagranicznych są postrzegane jako słabe punkty. Z biegiem lat te słabe punkty będą musiały być eliminowane. Ja osobiście zachęcam bardzo mocno wszystkie polskie firmy, które mają doświadczenie i wysokiej jakości produkty, które mogą być wykorzystane w przemyśle wydobywczym, do zainteresowania się tym rynkiem, do przyjazdu tutaj, do nawiązania bezpośrednich kontaktów z partnerami albańskimi, do sprawdzenia i zweryfikowania zarówno potrzeb, jak i możliwości. Nie ulega dla mnie wątpliwości, że to nowe biuro, które właśnie zostało uruchomione, będzie ważnym miejscem kontaktów, będzie pewnym punktem odniesienia dla partnerów albańskich. Bardzo się cieszę, że szereg polskich firm jest obecnych, takich jak Centrum Badań i Dozoru Górnictwa Podziemnego, które Pani reprezentuje. Dobrze, że jesteście tutaj obecni i bardzo liczę na dobre nowe kontakty.

Czy Albańczycy wyrażają potrzebę współpracy z Polską, czerpania niektórych wzorców z naszego kraju?

Niewątpliwie tak. Jest pewna tradycja polsko-albańskich kontaktów w tej dziedzinie. Tradycja związana także z tym, że we wcześniejszych okresach bardzo wielu Albańczyków skończyło studia w Polsce, głównie właśnie w dziedzinach technicznych. Szereg z tych osób zachował dobre wspomnienia i dobre kontakty. Także młode pokolenie Albańczyków, absolwentów polskich uczelni, z pewnymi wzorcami, z pewnymi kontaktami z Polski zaczyna funkcjonować na rynku. To należy wykorzystać. Natomiast nie ludźmy się, bardzo wiele firm z wysoko rozwiniętych krajów Europy Zachodniej czy ze Stanów Zjednoczonych, Kanady wchodzi tutaj, jest obecnych na tym rynku, również w przemyśle wydobywczym i naftowym, i stanowi dla nas konkurencję. Natomiast polskie produkty, nie mam co do tego wątpliwości, są na bardzo dobrym poziomie jakościowym i myślę, że w dalszym ciągu możemy konkurować, również ceną, z wieloma firmami i koncernami zachodnioeuropejskimi, czy tymi zza oceanu. Ważne jest, żeby tutaj być, przyjechać, zobaczyć, spotkać się, zidentyfikować potrzeby. Ze swojego doświadczenia wiem, że rynek albański potrzebuje pewnej aktywności, pewnej inicjatywy ze strony potencjalnych inwestorów czy eksporterów. Tak jak powiedziałem, tego rodzaju biuro stanowi dobry punkt odniesienia do budowania wzajemnych kontaktów.

Jakie są potrzeby Albanii w obszarze górnictwa oraz systemu bezpieczeństwa w górnictwie?

Potrzeby są praktycznie w każdej dziedzinie. Potrzebna jest modernizacja sprzętu wydobywczego oraz ratowniczego. Potrzebne jest wprowadzenie odpowiednich systemów ratowniczych, Państwa doświadczenia w tej dziedzinie są niezwykle cenne. Na pewno wszelkie doświadczenia związane z certyfikacją zarówno sprzętu, jak i procedur są równie istotne. Podobnie kwestie związane z infrastrukturą energetyczną w przemyśle

wydobywczym. A także sprawy dotyczące infrastruktury transportowej. Możliwości, moim zdaniem, są nieograniczone. Ten kraj w ciągu ostatnich kilkunastu lat rozwinął się niewątpliwie w porównaniu do poziomu lat już nie tyle 1980. , ale 1990., niemniej nadal potrzebuje gruntownej modernizacji.

Zwracam jednak uwagę na jeszcze jedną rzecz – nie jest to kraj, który ma nieograniczone środki finansowe. Tutaj bardzo istotny jest i zawsze będzie odpowiedni projekt finansowy we wszystkich inwestycjach. Trzeba liczyć się z tym, że firmy, które chcą tu zainwestować czy sprzedać swoje produkty, mogą spotkać się z pewnymi ograniczeniami lub oczekiwaniami tego rodzaju.

Generalnie Polacy i Albańczycy dobrze się rozumieją. Po stronie Albańczyków jest sympatia w stosunku do Polski i do Polaków. Istnieją tutaj warunki, by nawiązać dobre, miłe, przyjacielskie kontakty, by w ten sposób rozbudować relacje handlowe i przygotować ewentualne projekty inwestycyjne.

Dziękuję za rozmowę.